

4. Khatser, M. and Bulhakova, K. (2022) “Ways to transform management of competitiveness at Ukrainian enterprises under conditions of the russian military aggression”, *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*, 3(21), pp. 45-52. doi: <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2022-3/21-05>.

УДК 378.14

*Цалко Т.Р., к.е.н., доцент
Вартанова О.В., д.е.н., професор
Київський національний університет технологій та дизайну*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ВІРТУАЛЬНИХ ОБМІНІВ В ОСВІТІ

Особливий розвиток в останні роки набула дистанційна або віртуальна академічна мобільність, яка передбачає проходження програм стажування за допомогою онлайн-курсів на інформаційних просторах мережі Інтернет [3]. Водночас активна міжнародна діяльність вищого навчального закладу є ідентифікатором його ефективності та конкурентоспроможності на світовому освітньому ринку. До необхідних критеріїв успішної міжнародної діяльності відносяться: кількість іноземних студентів, які навчаються як за основними освітніми програмами, так і в рамках академічної мобільності, реалізація договорів про співробітництво із зарубіжними вузами-партнерами, спільні наукові дослідження та публікації, програми подвійних дипломів та міжнародні наукові та культурні заходи, обмін студентами, адміністративним та професорсько-викладацьким складом та багато іншого.

В країнах ЄС запровадження певних елементів віртуальних обмінів і віртуальної мобільності як доповнення до «традиційної» мобільності почало використовуватися після запровадження відомої програми Європейської Комісії (ЄК) Еразмус (існує від 1987 року). Паралельно з пілотуванням віртуальних мобільностей відбувався аналіз існуючих практик, розробка

рекомендацій для започаткування і виконання віртуальних мобільностей, визнання їхніх результатів, забезпечення якості – варто згадати проекти European Portal for International Courses and Services for Virtual Erasmus (EPICs) [7], а також E-MOVE, REVE, VM-BASE, NET-ACTIVE. Особливої уваги заслуговує розроблена Європейською асоціацією університетів з дистанційною формою навчання (The European Association of Distance Teaching Universities (EADTU) 2018 матриця мобільностей [9].

В 2010 році на конференції Erasmus у Брюсселі, присвяченій віртуальним освітнім кампусам, віртуальна мобільність розглядалася в аспекті інтеграції різних можливостей онлайн-співробітництва у стратегії безперервного навчання вузів [5]. Через 10 років цей феномен отримав особливий розвиток. Сьогодні принцип роботи європейських асоціацій в цьому напрямку полягає в розвитку, управлінні та впровадженні віртуальних досліджень та мобільності в поточну діяльність університетів, в підвищенні рівня компетенцій адміністративно-управлінського і педагогічного складу в області віртуальних технологій, а також у подоланні існуючих економічних, соціальних та інших обмежень освітніх організацій.

Наприклад, програма віртуального студентського обміну (Virtual Student Exchange Program) APRU, очолювана Університетом Гонконгу, ще у 2021 році направлена на те, щоб міжнародна освіта була доступною в цей складний для світу період, дозволяючи студентам проходити академічні курси та брати участь у позакласних програмах (спільних навчальних програмах). Ця програма відкриває міжнародну освіту для всіх студентів, забезпечуючи іммерсивний віртуальний досвід обміну студентами за допомогою цифрових технологій та платформ та створюючи зустрічі з новими ідеями, культурами, експертами, науковцями та студентами з усього світу. Можливість дослідження різноманітних академічних курсів, які цікаві для самих студентів, можливість вибору привабливих та нових програм у сфері лідерства, культури, майбутньої кар'єри та пошуку свого потенціалу в міжнародному

співтоваристві (учасники програми можуть розвивати міжкультурні навички та обізнаність у пошуку свого майбутнього робочого місця та розвиток цифрових компетенцій). Важливо відзначити той факт, що ця віртуальна програма академічної мобільності не включає жодної додаткової плати за навчання, окрім плати за навчання у університеті згідно з контрактом про навчання. Такі програми направлені на те, що можна вивчити напрями, що цікавлять тебе, не витрачаючи на це ніяких додаткових коштів і це великий плюс такого роду програм академічної мобільності [6].

Затяжні карантинні обмеження по всьому світу, військова агресія РФ в Україні призвели до підвищеного запиту на віртуальні платформи і онлайн-програми, особливо — імерсивні, що пропонують повне занурення в комп'ютерні світи [2].

Основними перевагами імерсивного навчання є: максимальне залучення та зосередженість, високий рівень занурення, навчання без ризиків (фізичних, хімічних, ризиків з охорони праці і навколишнього середовища тощо), індивідуальний підхід до навчання, індивідуальний темп навчання, графік, врахування можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання для користувачів.

Імерсивний вид навчання використовує сучасні світові технології, такі як віртуальна реальність, доповнена реальність, змішана реальність та 3-D імерсивна реальність. Імерсивні технології виразно відрізняються від традиційних методів електронного навчання і мають багато перспективних переваг як для учнів, так і для тренерів. Це динамічна стратегія, яка може покращити електронне навчання та революціонізувати світ освіти.

Література

1. Концепція розвитку цифрових компетентностей. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#n13>
2. Цалко Т.Р., Невмержицька С.М. Дослідження проблем і розробка

рекомендацій щодо вдосконалення освітнього процесу в умовах пандемії. *Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 8 жовтня 2021. Київ : КНУТД. 2021. С. 67-68.

3. Цалко Т. Р. Використання хмарних сервісів у навчальному процесі ЗВО / Т. Р. Цалко, С. М. Невмержицька // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації» : тези доповідей, м. Київ, 4 жовтня 2019 р. - Київ: КНУТД, 2019. - С. 53-54. - URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/14443>

4. Budapest business school міжнародний освітній ресурс. URL: <https://en.unibge.hu/>

5. Mukasheva, M., Chorossova, O., Zhilbayev, Z., Payevskaya, Y. Integrated approach to the development and implementation of distance courses for school computer science teachers. 14th IEEE International Conference on Application of Information and Communication Technologies, AICT 2020, 2020, 9368817

6. <https://vse.apru.org/s32122/>

7. European Portal for International Courses and Services for Virtual Erasmus (EPICS for Virtual Erasmus) – Project Card. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.uninettunouniversity.net/en/epics.aspx>.

8. The European Association of Distance Teaching Universities (EADTU) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eadtu.eu/>.

9. The European Association of Distance Teaching Universities (EADTU) (2018). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eadtu.eu/documents/Publications/VM/2018__EADTU_Mobility_Matrix.pdf